

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

з Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Щоденне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Входить у Львові що дню
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудня.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» при ул.
Оссолінських ч. II. (партер)
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диция місцева в Агенції
Соколовського в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження.

Рекляманці неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шення звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісламі» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

3 угорського розладу.

(X) Більше як двомісячне пересилена в Угорщині довело там до повного розладу, з котрого вихід є неочислимий. В сторонницьтві незалежних дійшло до того розстрою, що провідник сего сторонництва, Кошут втратив зовсім провід, а керму сторонництва захопив у свої руки провідник крайнього крила, президент посольської палати, Юст, котрий стоїть безумовно за самостійністю угорського банку.

Відносини між Кошутом а змагаючим до верховладі Юстом в останніх часах так були заострили ся, що Кошут зовсім явно на засіданю клубу незалежних виповів війну свому противникови, щоби змірити свої сили. На разі повело ся було тоді Кошуту опанувати тодішнє положенє, сторонництво заявило єму повне довіря і опертий на тім заходив ся Кошут перевести свій плян розвязки пересилена. Він змагав до того, щоби міністерство було утворене з незалежних, а ті мужі довіря, котрих мала би до сего кабінету покликати Корона, мали би вийти не яко предстарники сторонництва 1867. року, але яко личности самі про себе. Тим способом мав би се бути рід коаліції, але не в давнішій виді.

Тимчасом крайнє крило підняло знов голову проти Кошута і проти покликуня людей з поза незалежних до кабінету, пущено протест проти такого почину до підпису між членів сторонництва і на сей протест зібрано 150 підписів.

Тим способом більшість незалежних станула за Юстом і самостійністю банку а проти провідника сторонництва Кошута і підорвала зовсім єго становище. Кошут відгрожував ся, що усуне ся зовсім з політичного поля і се спонукало прихильників Юста вислати депутацию до Кошута і віддати в єго руки згаданий протест з 150 підписами, начеб єго не було, одначе тим не направлено захитаної поваги Кошута.

Кошут сподівав ся під конець минувшого тижня, що монарх покличе єго до Бідня, щоби міг предложити Короні свій плян розвязки пересилена, однак дармо ждав він на се покликанє. Розстріл в сторонництві незалежних виявив перед Короню, що Кошут втратив зовсім провід і довіря свого сторонництва і що керма перейшла тепер в руки крайнього крила. Корона впевнилася, що самі незалежні повалили свого провідника і що тепер провід в політиці захопили прихильники банкової самостійности. Так отже закінчив ся двобій між Кошутом і Юстом, побідою дійсного провідника незалежних, Юста і поваленєм міністерства Кошутівського, поки оно ще було зложене після плану Кошута.

Через кілька днів монарх покликав бувшого міністра скарбу д-ра Люкача і поручив єму утворенє нового міністерства. Др. Люкач вернув яко homo gratus до Будапешту і має порученє переговорювати лише з сторонництвом незалежних, а в дійности з банковою групою, себ то крайнім крилом сторонництва з 1848. р. і залишити зовсім гадку коаліції в новім виді, як се задумував ще перевести Кошут. Тим способом се крайнє крило осягнуло своє

домаганє, щоби Корона признала незалежних яко соймову більшість, а зовсім виключила від участі при твореню нового міністерства инші коаліційні сторонництва. Домаганє Юста сповнило ся а тим самим і подтверженє повного поражєня Кошута. Політичні погляди Кошута про полагаду пересилена не могли отже здобути собі у Корони признаня, Кошут може вправді стати міністром, але не президентом міністерства, як сего сподівав ся.

Прихильникам банкової групи під проводом Юста предкладає Корона більшість міністерських тек в кабінеті новім, віддає їм великий вплив на виборчу реформу і усуває зненавиджених сею групою коаліційних міністрів і коаліційні сторонництва. Цікава тепер річ, на що рішить ся Юст.

Нове міністерство, яке має повстати під проводом д-ра Люкача, вже в самім зароді не буде мати условин житєвих. Президент сего міністерства буде мати довіря Корони, але не мати ме парламентарної сили, і навпаки Юст має за собою парламентарну силу, але не тішить ся довірям Корони. Юст домагає ся, щоби в умові, яка має бути заключена з Короню, висловлено, що банковий розділ має бути підготовлений. Такою двозначною формулою хоче вдоволити ся поки що банкова група. В тих днях має отже рішити ся справа утвореня нового кабінету перед виїздом цїсаря до Ішлю, а незалежні мають заявити, чи бажають мира, чи війни. Они мають зобовязати ся, перевести виборчу реформу, а відпочити банкову справу. Чи ся проба міністерства Люкача, опертого на незалежних, поведе ся, побачимо не-

Сільвіо Пелліко.

Із днів могого тюремного життя.

(Le mie prigioni).

З італійської мови переклав

Володимир Держирука.

(Дальше).

Се мало би певно для нас велике значєня, колиб було довше трвало. Все таки користали ми з неї через кілька місяців.

Після сповіді лишав ся він ще довго у нас, щоб з нами поговорити і із всіх його слів була достойність, величність і святість чоловічої душі. Ми мали щастє майже цілий рік тішити ся його науками і приязню. Ніколи не вийшов з його уст ані оден звук, який міг би викликати у нас підозрінє, що він служить не своїй ідеї але політиці. Ніколи не бракувало єму на сердечній ніжности.

Правду сказати, я з початку не довіряв єму і я побоював ся, що він свогого глибокого розуму уживати ме до допитів. Таке недовіря є, на жаль, зовсім природне у державного арештанта; та, як потішаючим є се, коли воно звикне, а в Божім слугі видко не иншу ревність, як тільки сю, що має на цілі лише Бога і людськість!

Він мав собі питомий і незвичайно діяловий спосіб потішати. Я нарікав, приміром на мої напади гніву, на строгість наших тюремних порядків. Він моралізував тоді о чесноті чистоті

терпеливості і резигнації; опісля йшов далі і представляв з живою наглядністю долю наших людей, що ріжнилася від мові. Він жив довго на селі і в місті, пізнав «високих і низьких» і роздумував чимало над людською несправедливістю; він умів знаменито зображувати пристрасти і навички всіляких класє суспільности. Всюди показував він мені сильних і слабих, поневоленних і гнобителів; він вказував на потребу або ненавидіти наших ближних, або їх любити з виrozumілости і співчуття. Случай, які він мені розказував, щоби мені привгадати загал нещастя і добрі наслідки, що можуть з них вийти, не мали нічого особливого; вони були радше звичайні, та він представляв їх кількома так влучними і так переконуючими словами, що я мусів живо відчувати правду, яка з них випливала.

Ах, так! як тільки слухав я тих любих примірів, тих високих рад, то горів я від любови до чесноти. Нікого більше не хотів я ненавидіти, для найнижшого з моїх ближних був би я жите віддав; я дякував Богу, що я знов став чоловіком.

Ах, нещасний сей, що не знає високого добродійства сповіді! Нещасливий сей, що уважає своїм обовязком, з насмішкою поглядати на людей, щоби не уходити за звичайного чоловіка! Се неправда, що безхосенним є, говорити те, що кождий знає сам із себе, а іменно, що він повинен бути добрим, та, що до сего виставє власне розумованє та відповідна лектура; ні, живе слово чоловіка має силу, якої не мають ані власні розумованя ані лектура! Душа є через се потрясена; вплив є більше глибокий. В ближнім, що говорить до нас, є повно життя і

відповідного впливу, якого надармо шукали би ми в книжках і у власних думках.

LXXIX.

З початком року 1825 надінспектор, що мав свою канцелярию в однім крилі нашого коритара, переніс ся деінде, а канцелярські комнати із сусідними перероблено на тюрми. Ах, ми добре розуміли, що прийдуть нові державні арештанти з Італії.

В дійности привезли небавом обжалованих в третім процесі. Були се мої товариші і знакоми! Ах, як великий був мій сум, коли я дізнав ся про їх імена! Borsieri був моїм найдавнішим товаришом! З Gonfalonieri м полюбив ся я трохи пізнійше, та з цілого серця! Колиб я міг, переходячи до найострійшої тюрми і терплячи найбільші муки, відбутти їх терпіння і виволати їх, Бог знає, чи я був би се зробив! Не говорю, що я був би дав за них жите; ах, щож се знатити, дати за когось жите? Терпіти є вартійшою річю!

Тоді так потрібно мені було слів потіхи о. Бантиста; та йому не дозволили більше приходити. Нові зарядженя велено сповняти строго. Вал, що служив нам за прохід, тепер обведено живою стеною так, що ніхто, навіть крізь далековид, не міг нас здалека бачити; стратили ми прегарний вид на горбки і низше положене місто.

(Дальше буде).

бавом, а колиб не повела ся, тоді можна сподівати ся поважних і далекосяглих наслідків.

Допись з Бучача.

В „Ділі“ ч. 125 з 11. червця с. р. появиля ся допись з Бучача без підпису, в котрій в острім тоні подаво, що концерт вишав слабо через те, що вокально-музичні точки вишли зовсім не так, як можна було сподівати ся, а весь святочувий настрій і одушевлене зіпсували в часті промова проф. Масляка, а не менше також в більшій половині пуста саля. Дальше подано в „Ділі“, що вистави нашого театру бойкотують не лише Поляки але і Русини, та що останні підчас вистав забавляють ся Поляками в „Рускій Бесіді“ в карти.

Всі ті вістки не згідні з правдою і їх мусимо назвати простою нелогічною і несовісною клеветою. Промовою Вп. проф. Масляка всі одушевили ся і нагородили її рясними оплесками.

Часть вокально-музична виконана дуже добре, лише неакустична деревяна саля невіддала її належно. Велика саля не могла бути заповненою, мимо того, що ціла тутешна свідома громада і переважна часть з окресности навіть з подальших місцевостей явила ся, а від Поляків і Жидів не можемо вимагати, щоби своєю приязною причинялись до звеличання нашого народного свята. На театральні вистави ходила тутешня інтелігенція шильно, хіба часом був хтось перешкоджений; що часом дехто підчас театральної вистави забавляв ся в Бесіді в карти нічо дивного, бо з огляду на своє здорове, або оклепану для себе штуку не пішов, мимо того кождий таки заплатив білет і післав когось за себе.

З того виходить, що не було основи клеветати публично на невинних людей.

Іронія! Чоловік, що не зробив доси ані одного патристичного кроку кромі лайок, хоче учти патризму лих, що зуби свої на тім зілі, а до осудів в н так надав ся, як сліхий до красок.

Для пояснення справи а радше, щоби запобічи, щоби такі клевети не повторялись, вислано до редакції „Діла“ дня 16. червця с. р. слідуєче письмо:

„З Бучача. Корова, що багато ричить, мало молока дає“. Від часу до часу появляєсь в „Ділі“ допись з Бучача без підпису. Така допись не є річевою критикою ані захоотою до народної праці.

От є собі простою, нелогічною і незгідною з правдою лайкою і то все лише на тих, що дійсно народною роботою щиро займають ся.

Послідня така допись появиля ся в „Ділі“ ч. 125 з 11. червця с. р. І тут знова посипались такі лайки власне на тих, що з пожертвованям занялись устроєнем вечерниць в честь нашого батька Тараса. О щож розходило ся чесному авторови дописи? Чи хотів сам пописуватись промовою і дрігентурою хору, щоби опісля відбрати признаня? А за малу участь в вечерку людей з окресности можна що найбільше винувати тих, що мали розіслати повідомленя. Грубими лайками не приведнуєсь людей до народної праці а противно, знеохочуєсь а поволи і відтучуєсь, о що здаєсь чесному авторови і розходило ся, щоби самому величатись. Тільки народних зрадників і з розмислу ворожо діяючих для народної справи. пятнуєсь публично і то доперва по вичерпаню всяких засобів, що служили би до навернення з тої дороги.

Така дорога до звеличання себе самого ані не є додатною для народної справи, ані не доведе до бажаної ціли, бо з часом і засліплені пізнають ся на фарбованих лисах.

Найліпшим признанем за щирю працю для народної справи вдоволене власної совісті, а не дур великості. Вкінці висказуємо Хвальній редакції „Діла“ наш жаль, що такі лайки приймає на шпальти так поважного дневника. З припорученя всіх здорово і щиро мислячих. Іван Борис“.

Сеї дониси Хвальна редакція „Діла“ не була ласкава помістити.

З огляду, що допись в „Ділі“ ч. 125 не бу-

ла підписана, а сталий дописуватель підписує ся „І. К.“, тож не дивниця, що падали, лише здогади о авторство на инний людий. Нараз під напором невинно посуджуваних признав ся до авторства Вп. Іван Крижановский в „Ділі“ ч. 134 з 22. червця с. р. заявою в рубриці „Оповідки“.

Та коби ся заява була лише признанєм до авторства, але є дальшою огидною лайкою, в якій автор безсоромно закидує нам, мовби ми обкидували заслуженого чоловіка грязею, яка нам напевно належить ся.

От і диво! Хвальна редакція „Діла“ не хоче помістити спростовани людий поважних і звисних, а в тій самій справі приймає дальші безсоромні лайки молодика в вісім недосвідченого, що не займає ся ніякою народною працею, а лише в роді тих, що уміщені в „Ділі“. Хтож додає сьмілости і захооти до таких лайок? А до чого веде така тактика— виявляє ся від 2 літ чимраз більш ярко.

Бучач, дня 28. VI. 1909 р. — Іван Борис, Д. Нестайко, Винар, Ганкевич, о. Евст. Барановский, о. А. Добрянський.

Державна рада.

На початку вчерашного засідання посольської палати відчитано 61 наглых внесень, предложених чеськими хліборобниками і Словенцями. Міністер залізниць Врба предложив звисний вже начерк закона про будову льокальних залізниць.

Міністер краєвої оборони ген. Георгі відповідав на інтерпеляцію п. Гінтера і тов. в справі закидів, зроблених п. Брайтером міністрови війни. Міністер краєвої оборони відчитав письмо міністра війни, в яким стверджує, що основи обжалованя п. Брайтера в справі господарки міністерства війни військовим майном зовсім безпідставні. Письмо підносить, що після достанов закона міністерство війни ніколи не підпринимало змін в стані посіданя без згоди скарбового заряду дотичної половини монархії. Справа продажі касарень у Відни відбувала ся при співучасті громади і була явно переведена. Отже обовязком п. Брайтера було основно розслідити сю справу, заки виступив зі звоїми безосновними закидами. Опісля відповідав міністер на инші закиди, піднесені п. Брайтером проти міністра війни а особливо відпер закид, будьто би жінка міністра війни одержала 100.000 К. провізії. Міністер вказує, що та квота припала дітям помершого цісарского радника Гілера, який в справі касарняної трансакції у Відни положив великі заслуги для міста і на публичнім засіданю мійської ради признано єго дітям згадану суму.

Опісля відповідав міністер торговлі др. Вайскірхнер на кілька інтерпеляцій, по чім палата приступила до розправи над першим наглым внесєнем п. Метельки і тов. в справі шкіл меншости в Чехах, на Мораві і Шлеску.

Внесєне взиває правительство, щоби як найскорше управильнило справу чеських шкіл чеської меншости в тих краях. По умотивованю наглоєти п. Метелькою забрав голос міністер просьвіти гр. Штірґк, представив рішенє міністерства в справі шкіл меншости і ствердив, що справа тих шкіл буде полагоджена без ніякої проволоки після єствуючих законів. В справі шкіл меншости на Шлеску висказав міністер бажанє, щоби настала там згода в тій справі між вародами. Супроти того, що внесєне п. Метельки домагає ся лише приспінєня справи, бесідник долишає палаті полагоду сєго внесєня.

По промовах п. Функого і гр. Штернберґа перервано наради. При кінци засіданя переказано економічній комісії змінєний палатою вельмож закон про час праці в промислі і торговлі. Потім відчитано інтерпеляції між иншими: п. Стахури в справі відмови списаня протоколу по руски карним судиєю в Городку, п. Бачинського в справі урегульованя обох Бистриць, п. Маркова в справі урядових надужить старости Неля в Дрогобичі і в справі податкових знижок для властителів пасік в Галичині.

Президент назначив на 6. липця надзвичайне засіданє палати на вибори членів делегації. Слідуєче засіданє в п'ятницю о 11. г. рано.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Правительство предложить парламентови начерк закона про будову нових льокальних залізниць. Є се лінії, яких скорє виконанє є пожаданє задля їх особлившої ваги під господарским вглядом. Правительство зажадає повновласти до будови 33 залізничних ліній загальної довжини около 720 ккм. Після прелімінаря будова сих ліній буде коштувати 145,700.000 К при відповідній участі фінансовій дотичних країв і місцевих інтересантів. Для держави слідує з того дуже велике обтяженє бюджету, яке виносить 95,434.000 К. В числі тих залізниць находять ся галицькі: Золочів-Сасів (Ушья), Величка-Мпана долішна, Лодиговичі-Бучковичі і Ясло-Жмигород. Що до тих ліній має прийняти поруку чистого виску.

Вчера зявила ся в парламенті депутация торговельних помічників з цілої Австрії і була у всіх голов клубів з просьбою, щоби закон, управильняючий відносини торговельних помічників, ухвалений в палаті вельмож, міг бути полагоджений ще в літі посольскою палатою. Всі послі обіцяли поверти сю справу.

Правильну працю в посольській палаті здержало 61 наглых внесень а то 23 словєських а 38 чеських. Полагода їх вимагала би довшого часу, як до осєни, але здає ся прийде до згоди що до їх усунєня. Наряду славянського союзу відрочєно з вчера до инї, Радилі лише чеські хліборобники під проводом Удржала; стверджєно, що більшість сторонництв союзу задумує виступити однострушно проти переведєня повновласного закона. Виясненє положєня послідує инї або завтра, позаяк нарада клубових голов відбудє ся по остаточній ухвалі славянського союзу.

Христ-суспільне сторонництво відбуло вчєра засіданє під проводом Люєгєра в справі торговельних договорів. Ухвалєно домагати ся з всею рішучєстю поставленя справи договорів на двєхміс поричку.

Предлоги д-ра Люкача, відкинені виконним комітетом сторонництва независимців на внесєне Кошута що до утворєня кабінету були такі: президєнтура кабінету, текі внутрішних справ, скарбу, міністерство Хорватії і краєвої оборони припали би староліберальному сторонництву а 4 а можливо і 5 инших тек одержало би сторонництво независимців. Відкиненє предлог спричинить утворєне позапарламентарного кабінету, розвязанє сойму і розписанє нових виборів. Може вибухнути також спір між Короною а соймом, гріпійший як попередний. Вчєра вєчером зібрало ся сторонництво независимців під проводом Кошута на наради при дуже численній участі членів. Кошут поставив внесєнє, щоби збори так само, як виконний комітет відкинули предлоги Люкача. (Оклики: „Eljen“). Внесєне Кошута прийнято однострусно. Народне сторонництво радило вчєра під проводом Алядара Зічйого.

Повзято ухвалу, стверджуєчу, що позаяк коаліция привяла на себе своєго часу зобовязаня в справі загального голосованя, то честь вимагає виповнєня сєго зобовязаня.

Люкач вєчером відїхав до Відня. „Pester Hirler“ звіщає, що др. Люкач прибудє до Відня з готовою міністерьяльною лістою. Склад кабінету був би слідуєчий: Президия кабінету і скарб др. Люкач, внутрішні справи гр. Куєн Гедєрварі, торговля Карло гр. Геронімі, віроісповіданє і просьвіта Альбін гр. Чакі, рільництво Бєля гр. Шєрені, справедливість Олєксандєр Пльоп. Крім того має вїйти до кабінету Юлій Сєхєні. Що до тек краєвої оборони і хорватского міністерства не знало доси рішенє. У президєнта сойму Юста відбула ся вчєра нарада членів сторонництва независимців. Містоголова сторонництва п. Гольо удав ся до Кошута, з яким довший час нараджував ся. Крім того перєсправляв Кошут з гр. Апоайм і Люкачом.

Die Zeit звіщає, що цісар відложив свій вїзд до Ішлю до 17. с. м. з огляду на угорєке перєсилєнє.

Просимо відмовити передплату.

НОВИНИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Юди, Тадея ап.; римо-кат.: Посіц. Пр. Д. М. — В с у б о т у: руско-кат.: Св. Методія; римо-кат.: Ана-толя еп.

— **Від Адміністрації.** При зміні півроку проси-мо наших П. Т. передплатників о відновлені пе-редплати, а довжників, яких правду сказавши, вже не багато остало, о вирівнані заляглого довгу, бо в противнім випадку будемо принуо-лені замкнути їм висилку часописи. Просимо та-кож прихильників нашої часописи, приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знако-мих, а також ждати „Руслана“ у всіх гостини-цях і каварнях.

— **На будову руского театру у Львові** зложено в другім чвертьроці 1909 квоту 1517-89 К. Разом зібрано 213.111-31 К.

— **3 Ярославщини** пишуть нам: Рада шкільна округна в Ярославі вехтує Русинів. Від коли в Ярославі зістав іменованій інспектором шкіль-ним п. Шумський, від того часу Русини Яросла-вщини мусіли бороти ся наново о свої права в школах, позаяк п. інспектор давні розпорядження зносив. В школі, де давніше учено рускої мови, треба було зводити трілітню борбу, аж вкін-ци Рада шк. кравва належне право Русинам при-звала. Тепер приміром у всіх школах Яросла-вщини відбувати ся будуть річні іспити. Предсе-дателями сих іспитів іменовувала ц. к. Рада шк. округна майже самих Поляків, передовсім ла-тинських парохів, дідичів, лікарів, навіть жен-щини, а як найменше руских парохів. Лишень в тих селах, де суть рускі парохі самі, в они предсідателями тих іспитів і то лишень в одній школі, в прочих школах хто вищий, хоть оден латинський парох проводить іспитам в кількох школах. Суть рускі парохі, котрі ні в одній шко-лі не суть предсідателями, „бо не мають довіря“. Се справа на око дрібна, але ціхує добре, як Ра-да шкільна округна в Ярославі легковажить Ру-синів. На се вис. Раді шк. краввій можна пода-ти досить примірів. Родаю се до публічної ві-домости, щоб прислужити ся п. інспекторови до скоршого авансу. — *Оден з Русинів.*

— **Заупоїння богослужені за душу бл. п. ці-саря Фердинанда,** помершого в р. 1875, відбули ся в понеділок рано в львівських катедрах всіх трех обрядів, а участь в них взяли представителі властей, молодіж шкільна і численна пу-блика. Молодіж всіх шкіл вільна була від на-уки того дня.

— **Про новославянський напрям** написав гр. Бобринський особну книжочку (Пражский съездъ, Чехія и Прикарпатская Русь, Петербургъ. 1909). Автор твердить, що славянська ідея не звязана з розширенем православя, що „Гачини-уніати, по догматамъ католики, по обряду же и духу своей церкви православные, въ полнѣ русскіе люди и намъ у нихъ слѣдуетъ учить ся патри-отизму“. На то замічає Троицкий (Церк. Вѣдом. ст. 1109—1110), що оба погляди Бобринського невірні. По перше „католицизмъ всегда шло за одно съ врагами славянства (а Поляки?) Это господствующую самостоятельность сохранили только тѣ славянскіе народы, котрые сохранили и православие (а Русини в Росіи!), что среди окатоличенныхъ славянъ преданность славянской идеѣ обратю пропорціональна преданности ихъ Риму (а Словінці, хорватский епископ Штрос-маер та чеські „клерикали“). Поляки, измѣна которыхъ славянскому дѣлу послѣ Пражскаго съѣзда такъ разочаровала въ нихъ нашихъ неославянофиловъ, славятся своею преданностью Риму, тогда, какъ чехи, этотъ передовой постъ славянства, и теперь еще живутъ кирилло-ме-оодіевскими и гуситскими традиціями. И дру-гой ударъ, нанесенный славянству въ послѣднее время, авексія Босніи, также въ значительной мѣрѣ объясняется влияніемъ католицизма, скло-нившего часть славянъ въ сторону антиславян-ской политики“. По друге за оптимістично див-ити ся Бобринський на патриотизм Галичан. „Онъ упускаетъ пѣз виду, что патриотизмомъ отличается лишь меньшая часть уніатовъ—твер-до-русская партія — нисколько не дорожащая связю съ Римомъ и даже самой уніей, тогда какъ большая часть уніатовъ, во главѣ съ выс-шимъ уніатскимъ духовенствомъ, является за-щитницею самой погубительной для русской на-родности и славянского дѣла идеи украинофиль-ства, объясняемое у автора слышкомъ повер-ности, тѣсно связано съ уніей и Игнатій Поцѣй является предтечей мазепинцевъ и нынѣшнихъ украинофиловъ. Вообще, основною ошибкою нео-

славянофильства является то, что оно упускаетъ изъ виду религиозный факторъ и этой-то ошиб-ки не чужда и книга графа Бобринскаго“. По-минаючи квестию, що славянство теоретично не має нічого спільного з католицизмом — мож-на бути славянофілом й католиком — підноси-мо лиш ту точку, що фактично в новославян-ским напрямі є дві струї. Одна рада би зробити новославянство релігійно-байдужним, друга пра-вославним. Для нас, Русинів, новославянство і в церковного і з політичного боку шкідливе. Для наших домашних москалюшків буде оно дуже симпатичним. Не дивниця, що москвофіль-ска преса — старшого, а головно молодшого табору — так рєспинає ся за новославянською політикою. Обрусїне і оправославленє нашого руско-українського народа сеж їх ціль. — *В.*

— **Нові пожарні філії** львівського „Сокола“ за-ложено в Краснім (пов. Золочів) і в Пукничах (пов. Стрий). Всіх пожарних „Соколів“ є досі 426.

— **Протитубернулічна анкета** радила оводі у Львові при участі найвизначнійших лікарів з краю. Вислідом наради анкети були отей одноголосно прийняті резолюції:

1) Анкета, признаючи можливість будовани санаторий для чахотників, не радить поки що починати сю акцію, а радше побільшити число шпиталів в краю та зреформувати їх і испра-вити, опираючи ся на отсих основах; а) чахот-ників слід безумовно приймати до шпиталів; б) чахотку треба признати заразливою недугою і тому перевести строгу ізоляцію недужих; в) в тій цілі треба би в теперішних шпиталах заве-сти хоч такі зміни, щоби були окремі відділи для чахотників; г) ізоляцію невилічливих треба оперти о заведенє для невилічливих.

2) Краєвий виділ зволить уімінути ся о справедливий розділ державних фондів, призна-чених парламентом в 1906. р. на поборюванє чахотки.

3) Краєвий виділ постарася, щоби вєству-ючи в краю завязки державних заведень для дослідів заразливих недуг (у Львові при інети-туті гігієни і в Кракові при шпиталі св. Лазаря) уладжено в сей спосіб, щоби можна оглядати кожного недужого бідака, про якого можна до-гадувати ся, що має чхотку небезвечу для округеня.

4) Анкета висловлює переконанє, що „кра-єва рада здоровля“, як орган, що лучить в своїм крузі автономічні і державні чинники, обовязана завяти ся і кермувати поборюванєм чахотки.

Анкета вибрала окремай комітет (проф. Цехановський, др. Янішевський, проф. Кучера, радник двору др. Меруевич і др. Миколайський), котрий має випрацювати меморіял в справі за-гального плану борби з чахоткою та участі в сій акції ріжних чинників (держави, краю, по-вітів, громад, товариств).

— **Пригода М. Превоста.** Письменник Превост дістає від ряду літ тисячі любовних листів від своїх читателюк. Се має ему справляти приєм-ність, але однак на ті листи не відповідає. Коли просить его хто о власний підпис, то не вѣд-кає свого підпису під листом, який аладить его секретар. Недавно явила ся в его мешканю мо-лода гарна і елегантно пристроєна пані і завела з письменником таку розмову.

Превост: Чим могу вам служити?
Незнакома: Мій добродію, приходжу вам сказати, що погорджую вами, що вас нена-виджу.

Превост: Алеж я вас перший раз бачу.
Незнакома: Так, але ви мене обидили. Ах, яка я нещаслива, як я могла в вас так заслі-питись! Я писала до вас лист за листом, а ви мені навіть відповісти не зволили. Чиж то гарно?

Превост: Прошу вибачити, але дістаю тіль-ко листів, що немислимо на всі відповідати... Впрочім, я готов відвѣчатись...

Незнакома: Ні, ні, не хочу вас знати! Не-навиджу вас, прошу лише, звернути мені мої листи.

Превост (в клопоті): Пані, прошу, успокійте ся, я пошукаю листів, але прошу о назвище.

Превост вийшов до свого кабінету, але ли-стів не найшов. Коли повернув, застав незнако-му серед плачу. Успокоював єї, як міг і вкінці вдало ся єї утихомирити. Незнакома встала і зі словами: „Ненавиджу вас“ вийшла. Аж по кількох годянах Превост побачив, що з камі-зельки пропав ему золотий годинник, згнула та-кож дорогоцінна папіросниця і багато цінних річей, що були під рукою. Незнакома була зви-чайною вирафінованою злодійкою.

— **Доповняючі вибори** послів до держ ради, які відбули ся вчора в двох округах міських, скінчи-ли ся лише в окрузі Бібрка-Жидачів-Бурштин і т. д. а в другім окрузі Самбір-Городок жаден

кандидат не дістав абсолютної більшости. В пер-шим з тих двох округів голосувало 6.628 вибор-ців. Важних карт віддано 6.577. Абсолютна біль-шість виносила 3.289. З того одержав Франц Бесядецкий 4.105 голосів і зістав вибраний по-слем. Відтак по черзі дістали: сионіст Ціппер 1.415 гол., др. Дмитро Левіцкий 895 гол., мо-сквофіл о. Сенік 131, а соціаліст Ястшембский 29 голосів.

Скількість голосів відданих в тім окрузі показує отся табелька:

	Левіцкий	Бесядецкий	Ціппер	Сенік	Ястшембский
Розділ	24	414	283	—	—
Жидачів	57	393	279	1	—
Руда	16	185	—	—	—
Бібрка	175	340	335	—	—
Гутиско	—	101	—	—	—
Старе Село	11	242	7	21	—
Ганачів	—	282	1	—	—
Ганачівка	7	109	—	—	—
Волчків	6	261	—	—	—
Хоростків	6	122	1	—	—
Єзьорко	—	85	—	—	—
Коньчаки Старі	—	158	—	—	—
Марьямпіль Село	70	132	—	—	—
Бурштин	288	258	267	—	—
Людвиківка	—	154	2	—	—
Вишнів	155	203	—	19	—
Журів	72	62	1	—	—
Болшівці	8	363	240	90	—
Слобідка Конкольніц.	—	201	—	—	—
Загірє Конкольніцке	—	140	—	—	—

В окрузі Самбір-Городок віддано важних голосів 4603. З того дістали: др. Добошинський 2141, гр. Скарбек 1227, Земняк (людовець) 1095, Альбозий Добрянський 133, а розстрілених 7. Ні один з кандидатів не дістав абсолютної біль-шости, тому прийде до тіснійшого вибору між Добошинським а Скарбком. Можливо однак, що вибори в тім окрузі будуть зовсім уневажені, бо, як пише Кур. Ів., виборча комісія, яка скла-дала ся переважно з всеполяків, уневажила Земнякови 400 голосів, аби гр. Скарбка взяти до тіснійшого вибору. Уневажено голоси з тої причини, що на печатці з его назвиском виби-вним на картах голосованя, були дві букви великі: ZiEmNiak. Се також причина!

— **Всір до наслідованя.** Тов. szkoły ludowej видало звіт зі своєї діяльности в 1908. році. Го-дить ся також нам знати, що зробило се това-риство і якими средствами розпоряжає, бож оно головно працює між латинниками східної Гали-чини. А крім того его діяльність можна поста-вити за взорець для аналогічних товариств ру-ських. Звіт зазначає, що Т. S. L. дійшло в ми-нулім році до найвисшого розцвіту. Членів має 25.974, отже що до числа членів дорівнує чеській Матиці шкільній. Буджет видатків виносив 608.017 К, а на 1909 рік преліміновано 825.085 К. На області шкільництва розвинуло Т. S. L. широку діяльність. Заложило 3 гімназії, 2 учит. семінарії, 1 реальну гімназію, 54 народних шкіл, уладило в 1908 р. 161 курсів для дорослих без-грамотних, 56 шкілок для початкуючих, 10 кур-сів доповнюючих і промислових ітд. Між инши-ми учило ся читати і писати на тих курсах 1365 жовніврів. В 18 захоронках було коло 700 дітей. Читалень має 121 і 12 движимих бібліотек. Від-читів було в останнім році 4.973. До такого великого числа відчитів причинило ся видаванє друком готових відчитів, через що і нефаховці могли мати відчити. З бібліотек користало 38.227 осіб і випозичало 51.766 книжок. Народ-них обходів уладжено в сім році 1080. Білян-тов а замкнено квотою 1,258.538 К, зеліаний фонд виносить 135.994 К, движимости і недви-жимости представляють вартість 894.895 К. Очевидно, що Поляки могут гордити ся таким товариством і попирають его всіма силами. А чи наше Тов-о педагогічне і „Просвіта“ разом взявши тішат ся такою самою матеріальною і моральною помочю у своєї суспільности і чи мають разом 25 тисяч членів? Вдармо ся в гру-ди і берім примір з наших сусідів, коли не хо-чемо остати позаду.

— **Катастрофа.** На двірці Львів-Підзамче віха-ла нині о 11. год. перед полуднем машина на один віз особового поїзду і розторочила его, причім коло 40 подорожних було тяжко равених.

— **Центральна тюрма в Мадриті.** Сими днями скинено з посади губернатора центральної тюр-ми в Мадриті задля того, що під его зарядом жите в тій тюрмі стало дуже приемним. Арештантів видавали часопись під заголовком „Си-ла“. Редактором тої часописи був літературно

Поручає ся склад церковних параментів у Львові, ул. Руска ч. 8.
ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСКОГО (давнійше Спожарский і Усценський)
Цінники на жаданє даром і franco.
44 (10—52)

діяльний дуже здібний чоловік, який однак за-
для кількох обманств опинив се в тюрмі. Тю-
ремні келії перемінили ся на справдешні редак-
ційні бюра а у видаваню часописи брали участь
найбільш образовані арештантї. Редагувати і
предлачувати часопись дозволили тюремні сто-
рожі, бо і они на тім не зле виходили. Головною
частию часописи були анонси, як пр. „найліпші
лікери, вина і т. п. можна набути в другій гале-
рії в келії ч. 279“. В посліднім часі задумували
арештантї устроїти вечерок з забавами. Вже
були оголосили се і в своїм тижневнику „Сила“,
як міністер внутрішних справ довідав ся, що в
тій тюрмі дїє ся і увільнив від служби доброго
і благого губернатора вязниці Sennor-a Savillas.

— **Вистава нужди.** З Брукселі доносять, що
на тамошній виставі робітничя дільниця має о-
держати центральну галю з викладною салею.
В тій галі мають бути виставлені праці бельгій-
ського промислу домового з поданем платні, часу
праці, санітарних відносин в вартатах і т. д.
Докола галі будуть робітники демонструвати
свою працю, а також будуть стояти дїмки робіт-
ничі, вірно скопйовані з природи. В тих дїмках
будуть також мешкати робітники, щоби публі-
ці показати нужду робітничого житя.

— **Пожар лісів.** На Сибірі коло Тулуна горять
ліси на великім просторі здовж сибірської залі-
зниці. Причиною частих пожарів ліса є необереж-
ність людей. Череа легководушне поведене про-
падають з димом сотки тисячів моргів ліса, за
які мож би вторгувати міліони гроша.

— **Новий далековид.** Копенгагський Politiken до-
носить, що братя Андерсен з Копенгага винай-
шли електричний телескоп і показували его в
кругах тамошних учених, але тайни его будови
не виявлять, поки не дістануть патенту на свій
винахід. Так як телефон переносить звуки, так
телескоп Андерсенів переносить образи. Спосіб
переносеня на віддаль образів є зовсім іншим
чим при винайдених вже подібних приладах
Корна і братів Беллїнів. Телескоп Андерсенів пе-
реносить престо сьвітляні промінї. Если полу-
чить ся его з телефоном, то на переміну можна
чутї голос і бачити далекі образи. Після осуду
знатока-інженера, який з порученя редакції
Politiken оглядав сей прилад, має він бути гені-
ально збудований. Андерсени, молоді люди, яких
вік сягає ледви трийцятки, працюють над сим
винаходом від 8 літ. Коли будуть мати патент
на свій далековид, задумують его продати вій-
сковим кругам.

Оповідітки.

— **Осторога з краєвого Союзу** господ.-моло-
дзарського в Стрию. Остерігаємо перед несовіснї-
ми купцями, які розсилають по спілках дуже
привадні оферти на масло. Віденський суд ви-
крив цілу таку ватагу і покарав, але решта по-
чинає знова оперувати чи то висилаючи оферти
впрост з Відня чи через своїх агентів зі Львова.
Одна зі спілок в Рогатинщині далась такотума-
нити і стратила безповоротно 768 К. Веї такі
оферти належить сейчас відсилати до Союзу.

— **Іменованя.** Міністер торговлі іменував стар-
шими офіціялами почтовими отсех почт. офіці-
ялів: Сев. Левицького в Бродях, Руд. Вуйцїка,
Бров. Житомирського і Тад. Косовського у Львові,
Мар. Шилая в Бережанах, Мар. Маркевича в
Станіславові, Ів. Краєвського і Андр. Парацїака
в Кракові, Стан. Стольця у Львові, Руд. Урїха в
Дрогобичі, Конст. Кшеміньського, Ів. Комулін-
ського у Львові, Форт. Валаха в Кракові, Луку
Курмановича у Львові, Герм. Вайнштайна в Бі-
лій, Юл. Гембаровича в Сокалі, Зах. Федаша у
Львові, Мик. Кунського в Закопанім, Ів. Ляшке-
вича у Львові, Ів. Сваричевского в Кракові,
Пейс. Горовїца і Фр. Гашку у Львові; почтовими
офіціялами почтових асистентів: Евг. Залуского
у Львові, Льва Френкля в Перемишлі, Мик. Дро-
новича в Новім Санчи, Стеф. гр. Коморовського
і Мих. Цьвікловського у Львові, Влад. Бельского
в Чорткові, Викт. Чарника і Мих. Соловського
у Львові, Евг. Млинаркевича в Кракові, Пант.
Чубатого в Тернополі, Лук. Демчука у Львові,
Влад. Сарому в Тернополі, Мих. Королевича в
Стрию, Меч. Куликовського і Фр. Скажиньського
в Кракові, Стан. Вернера в Коломїї, Кар. Пече-
ніка в Стрию, Стан. Панькова і Март. Губера у
Львові, Петра Білогу в Бучачі, Теоф. Козака у
Львові, Урбана Короновича в Скалі, Владислава
Гжимзлу в Перемишлі, Л. Теувїна в Бродях,
Стан. Голембйовського в Кракові, Ів. Комїца в
Білій, Меч. Лежогубського в Тернополі, Ав. Воллі-
ша і Вас. Алексевича у Львові, Артура Глогов-
ського в Ярославі, Володисл. Тарнавського і Йос.
Мар. Пахолка в Підволочисках, Марк. Урбана в
Кракові, Стан. Бєганьского в Н. Санчи, Кароля
Жолнерчика і Дав. Розенберга у Львові, Івана
Стремїля в Осьвенцімі, Павла Корженя в Кра-
кові і Руд. Губера у Львові; почтовими асистен-
тами почтових практикантів: Стан. Курасадови-
ча в Тарнові, Інат. Трембача у Львові, Едм. Яро-
ліна в Дембїци, Ераз. Кефермілера в Бучачі,
Вінк. Желеховського у Львові, Стан. Леферта в
Н. Санчи, Войт. Речка в Кракові, Ів. Филипка у

Львові, Влад. Снопкевича в Кракові і Фр. Дем-
бїцкого в Бережанах.

Міністерство просьвіти іменувало Панька
Клима сталим професором класичної фільольо-
гїї і німецької мови з рускою і німецькою викла-
довою мовою при II. гімназїї в Чернівцях.

Телеграми

з дня 1. липня.

Відень. W. Ztg оголошує цісарску санцію
фінансового закона на 1909 р.

W. Ztg оголошує розпорядок міністра суді-
вництва в справі утвореня окружного суду в
Ярославі.

Царгород. Порта вислала до своїх амбаса-
дорів циркуляр дотично Крети, в яким заявляє,
що мусять обставати при своїм становищу і спо-
діває ся, що держави не узгляднять при перего-
ворах удїлення автономїї Креті як також конче-
сий, зроблених мешканцям того оствора. Вкінци
завзиває циркулярна нота амбасадорів змагати
найбільше до того і представити кабінетам, що
порта приневолена відкнути всяку пропозицію,
яка позволяла би Греції брати участь у кретен-
ських справах, хоч би її посередно.



Князь Федір Ольгердович.

**Вийшов перший зошит
Альбома Історичних Портретів**

Має в собі портрети:

1. Богдан Хмельницький, 2. Мазепа, 3. Іван Скоропадський, 4. Князь Федір Ольгердович.

Портрети в три рази більші від висше
поданого, наліплені на темний папір, можуть
бути вставлені в рами й завішені на стїні.

Важне для читалень!

Цїна зошата з 4 портретами й 2 ар-
кушами монографїї 3 корони без пересилки.
Хто надїшле 15 корон (можна ратами)
за всю серію в 5 випускїв на адресу:

Львів, Супінського 17.

Канцелярія „Наук. Тов-а ім. Шевченка“

Гн. Хоткевичеви,

той за пересилку не буде платити.

Другий зошит уже в друку.

Улашківці.

Маємо честь повідомити і звернути
увагу Вс. Духовенства і Братів цер-
ковних, що на час ярмарку в Улашкі-
вцях отворилисьмо для вигоди наших
Вл. Відбірїув.

Склад приборів церковних в Улашківцях
„ДОСТАВА“ в Станіславові.

63 (1—2)

**Для літників
в Микуличині**

є від 10. липня с. р. до винайму кількадесят
комнат по 3 К. З цілим удержанем 5 К від
особи і виспе. Зголошеня приймають СС. Служ-
бебницї Преч. Дїви Марїї в Станіславові, ул.
Липова. 61 (8—10)

Важне для Селян!

Від 500 до 1500 К ма-
шина до виробу цемєн-
тового промислу. Одна
машина виробляє дві
дахівки на раз, денно
500 штук. Цегол 1500
до 3000 штук денно.

На складі:

Дім комісово-тоговельний

І. Зубика

18(8—?) Львів, ул. Млинарска ч. 2.

Вже вийшов:

ПРАКТИЧНИЙ ПРОВІДНИК

для

науки релїгїї в школі і в церкві.

Уложив о. Евген Гузар.

Друге доповнене видане.

Цїна 4 кор. без почт. перес.

Набувати можна лиш в Книгарні наук. Тов.
ім. Шевченка у Львові. Ринок 10.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1909.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:36
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломїї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Пустомит	7:29	11:45	4:25	10:15*	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Любїня	8:00	9:57	2:00	9:00	11:45*
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:05	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	10:05A	1:48B	4:50	8:20
Брухович	8:15	12:40	3:27B	5:30†	9:35B
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	11:19	—	9:39
Вївник	8:07	—	11:19	3:25	9:39

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:50	—	—
Коломїї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Пустомит	7:30	10:35*	1:45	6:55	11:25
Самбора	8:00	9:05	—	3:40	10:45
Любїня	8:00	9:05	2:15*	3:40	10:45
Рави рускої	8:14	11:05	—	—	11:35‡
Янова	8:20	10:10	1:37†	3:40	6:30
Брухович	7:21	11:05	2:30B	5:50†	8:24B
Брухович	6:14	9:00A	12:41B	3:45	7:10
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамча:					
До Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Курович	—	7:13	—	2:52	—
Вївник	5:44	7:13	1:30	2:52	—

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим дру-
ком. — *) Лише в недїлі і сьвята від 1¹⁵/₆ до 1¹⁵/₆. А) Лише
в недїлі і сьвята від 1¹/₂ до 2¹/₂. — Б) Лише в недїлі і
сьвята від 1¹/₆ до 3³⁰/₉. — В) В недїлі і сьвята а від 1¹/₆ до
3³⁰/₉ щодень. — Г) Щоденно від 1¹/₇ до 2¹/₈. — Д) Лише
в недїлі.

